БАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИИДАРА, ХОЛБОҺУҤ!

САҤА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНЫАҔЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭЊИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОН НАА҆Ы СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

1931 сыл алтыныыы 15 күнүттэн тахсар | № 110 (4066) | 1971 сыл. Балаҕан ыйын 16 күнэ ЧЭППИЭР | Сыанага 2 харчы

Хаһаайыстыбаннай салайаччылар х
бирдии үлэһиккэ ылыммыт эбэһээтэли
тибэтин толороругар, бэйэтин дьоҕурун о
дук толору кердөрүгэр кыах биэр
үрдүк таһаарыылаах үлэ наадалаах т
рэһин-техническэй уонна экономическа
усулуобуйаларын тэрийэр эбээһинэстээх
тэр.

(ССКП КК ууруурааҕыттан)

ССКП ОБКОМУГАР

КОММУНИСТИЧЕСКАЙ ҮЛЭ ОСКУОЛАЛАРЫН ҮКСЭТИЭХХЭ

Мáасса инициативатынан уоскоон таҕыстыҥ коммунистическай үлэ оскуолалара производство бастыҥ опытын пропагандалааһын, үлэһиттэр ортолоругар массабай-политическай үлэ, дьону үлэҕэ коммунистическайдыы сыһыаннаһар ньит социалистическай куотаһыыга активнайдык тардыы, үлэ үрдүк социалистическай дисциплинатын нөҥөрүн уларыта модернизация буолар. Оныҥ сибээстээн ССКП Саха уобаластаадьы комитетын бюрота соторутаатыгар республика коммунистическай үлэ оскуолаларын төрүөн үлэдэһин туруругун туһунан боппуруоһу көрдө.

Обком бюротун мунньаҕар дьону кытта үлэ бу бииргэ дьоҕуннаах форматы туһаныыга билигин да үчүгэй итэҕэстэр баалларга баһылэтэнии. Оҕо курдук аастыҥ дьылга республикаҕа коммунистическай үлэ оскуолаларын ахсаана лаппа аҕыйаабыт. Алдан, Кэбээйи, Орджоникидзевскай, Верхоянскай оройуоннарыгар бэрт аҕаастык кэһиини хабан үстүү-түөрттүү эрэ оскуолаҕа үлэлэһиттэр, оттон Мирнэй, Усуйаана, Уус-Маайа, Одуоххумэ, Ленскэй, Бүлүү уо.д.а. оройуоннарыгар төрүт да тэрийбэтэхтэр. Маннык оскуолалар орduк тутуу, транспорт, тыа хаһаайыстыбатын предприятиелэригэр аҕыйахтар.

Итиниэ итэҕэстэр бириҥиналэрэ туохха сытарый? Бастатан туран, ССКП райкомнара, горкомнара коммунистическай үлэ оскуолаларын үлэлэрин тэрийэргэ профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэри, «Знание» обществоны, хаһаайыстыбаннай салайаччыларын мэлтэхтүк кытыннарбыттара буолар. Оскуолаларга салаайыныы сорох сирдэргэ идейнэй-теоретическай, уопсай үөнүү аналлаах үөрэх өттүнэн ситэтэ суох балаһыанньах табаарыстарга сүктэрэллэр. Оттон үгүс предприятиелэргэ коммунистическай үлэ оскуолаларын үлэлэтиллэригэр соптөөх усулуобуйа тэриллибэт, занятиелары ыытарга табыгастаах дьиэ-уот бэриллибэт, пропаганда техническэй средстволара уонна олохтоох матырыйаал мэлтэхтүк туһаныллаллар.

Итиэннэ барытын үчүөттээн, ССКП обкомун бюрота партия райкомнарыгар, горкомнарыгар, маҥнайгы сүүһүөх партыйанай, профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэргэ сайдыаҕары турар үөрэх дьыллыгар коммунистическай үлэ оскуолаларын иҥнэһик тэриллээрилэригэр сүбэлээтэ. Онуоха улахан болҕомто ити оскуолалар үлэлэрин таҕыһын гуманитарнай, занятиелары ыытыахтаах инженерно-техническэй кадрдары сүүмэрдээһинэ уонна бэлэмнээһинэ уруллуохтустаах.

Коммунистическай үлэ оскуолаларын занятиеларын ис хоһоонун байытан, дириҥэтэн иһэр оттугыз ааҕах үлэ эрэйиллэр. ССКП XXIV съезтин ууруохтарыгар сол түбэлиннэрэн, рабочайдары, колхозтаахтары уонна сулууспалыахтары экономическай үөрэхтээһинэ, идеэлэри политическай, сиэр-майгы өттүнэн иитиигэ, тоҕоо биэс сыллаах былаан сорудахтарын толорор иһин охсуһууга үлэһиттэр айар инициативаларын барыларын оттугыз сайыннарыыга ыһаҕынаһы орduк күүһүрүөк наада. Экономиканы сайыннарыыга, воруот олоҕун уйгутуу үрдэтиигэ партия бэлиэтээбит программатын олохтоо хаһаарыстарга, бастатан туран, хас бииргэ киһи, хас бииргэ троизводственнай коллектив бэйэни харыстаныыт үлэлэриттэн, ис резервэлэри арыйан туһаҕа таһаарыыттан, үлэ оторуһуотун халбаҥа суох үрдэтэн иһиттэҕ быһачча тутуһуллуохтаахтарын өйдүүр буолуу тыһыынчан дьону иитэр сорук турар. Оҕон сибээстээн, коммунистическай үлэ оскуолаларыгар бастаҥы үөчарат васпыт үөрэх

(Бүтүүтүн 2 стр. көр.)

Октябрь инниҥэҕи үлэ вахтата

Фермаларга— элбэх аһылыгы

Дойду хаһаайыстыбаларыгар общественай сөҕүү аһылыгын балэмнээһин салгыы ыытыллар. Балаҕан ыйын 9 күнүгэр СССР Киин Статистическай управлениетын биллэриитинэн былаан ыйын бастакы тэҥнэтиитин туругунан 61 оройуон 726 тыһыынча гектар от-охсулуннаҕа. Аны охсуллуохтаах сир уоҕа тыыммыт бэрт чаала хаалла. Барыта 51,6 мөлүйүөн тонна от кэбиһиллиэҕэ, ити былаан 74 сырыыһыытыгар тиҥэтэр. 29,3 мөлүйүөн тонна сеналж, 41,7 мөлүйүөн тонна сыыс бэлэмнэниэ.

Механизатордар бүрдүк соломотун эмиэ суоһу гыныы сиригэр аҕалан бэлэмниллэр. Барыта 53,9 мөлүйүөн тонна солома хомуллуоҕа. От бүрдүүр соругуоҕа-маҕаһын быдаата дойду үрдүгэр 17 сырыыһыыт аһара толорулуоҕа.

ССТА.

ЫНАХТАН 1704 кг ҮҮТ

ХАДААР. Киин бириигэдэ дэриэтэр киэр. Сыл аҕыс Улахан Сыыллаах ферматыгар онуос ыллаҕы бүтэрэллэт да кэлбиэт. Ити 1966 сыллаахха эт. Билигин М. И. Даҥылова Эриэкэ Эристиин хатыҥа ыллыбыт бэрэкэ бииргэ бастыҥ ыанньыксыта.

Коммунист ыанньыксыт социалистическайдыы күрэхтэһиҥҥэ бастыҥнаһар ыһыллыбыт ыанньыксыттар онуос ыллаҕы бүтэрэллэригэр 1704-түү кг үүтү ыытан Ыллаахы таҥыыга иҥэрбиттэр. Ыллаахы таҥыыга иҥэрбиттэн 7 тонналыы орduк үүтү ыыта.

Октябрь инниҥэҕи күрэхтэһиҥҥэ анаҕыстан, М. И. Дьаҥылова оссо үрдүк көрдөрүүнү ситиһэргэ дьулуһар.

Н. ФЕДОРОВ.

Салгыы оттуллар

КЫТААНАХ. Оҕоломо уруйэн бу ый 10 күнүгэр диэри 2772,9 тонна от оттоммут, былаан 69 бырыһыыта туолбута. Кытаанах бригаадата 1772,5 тонна оту кэбистэ. Ити сорудаҕы 75,3 бырыһыана толорууга тэҥнэһэр. Оттоо Арыллаах бригаадатын рабочайдыта 1000,4 тонна оту туттаран, былааннарын 60 эрэ бырыһыан толорон көлдьүттэр.

Звенолартаа И. И. Барбу-зов отчуттара бирдии бэйэлэригэр 17-ии тонна оттоохтор. Коммунист М. И. Лазарев салайар звенотугар бир кииҥэ тиэстэрбитэ 24-түү тонналаах кэбистилэр. Оттоо С. С. Дьячковскай дьаһа 32,6 тонна оттоммут көдьүүстэр. Бу звено сыллааҕы аҕаастыыстыбатын толорор сыаллаах биллэрбитин да оттуу сылдьар.

Г. АФАНАСЬЕВ,
биһиги обш. корр.

Оройуон колхозтарыгар уонна совхоһугар оттооһун балаҕан ыйын 14 күнүнээҕи туругунан субуокката

Хаһаайыстыбалар аттара	Үлэлэр киһи барыта	Звенолар: толоруу мех.	мех.-аппардаах	кэлэ	илии	Охсуу га	Муҥуһуу га	Кэбиһии тонна	Графиктаах толоруу %-ыа	Сеналж тонна: былаан	туоллаа	Сыыс тонна: былаан	туоллаа
Ленин	78	3	1	6	—	7740	7740	5595	82,3	700	—	1270	250
Эриэкэ Эристиин	297	1	7	7	5	13114	12758	6604	57,4	1000	—	1500	—
Калинин	89	2	1	5	2	5354	5334	2815	72,2	400	—	900	—
Карл Маркс	26	—	—	—	—	3124	3044	1895,9	61,3	400	—	900	18
Субуруускай совхоз	540	7	5	16	7	22982	22458	12981	80,4	1500	420	1800	390
Оройуон үрдүнэн:	1030	13	14	34	14	52314	51333	29991,8	71,1	4000	420	6370	658

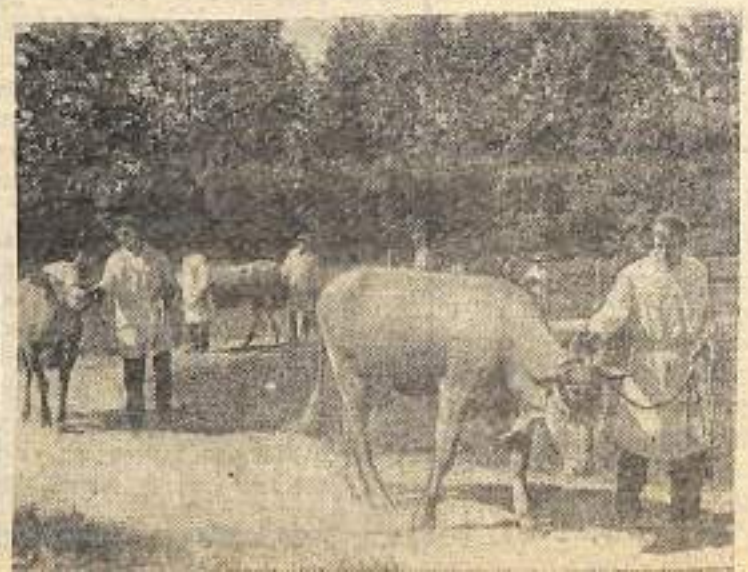

АЛТАЙСКАЙ КЫРААЙ. Троицкайдааҥы племенной совхозка бодоҕ ыанньыксыт суоһу кыраайдааҕы быыстапката буолар. Онно кыраай 15 хаһаайыстыбаларыттан 200 суоһу көрдөрүллүбүт. Алтайга племенной үлэ кэлин арааһах сыллартан тэрилэн ыытыллыбыта. Киэҥ үчүгэй түмүктэрэ биэрдэ.

СИМОККА: Суоһтаһаллары көрдөрүү.

Е. Логынов фотота. ССТА фотохроникэ.

Коммунистическай үлэ оскуолаларын үксэтиэххэ

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр.)

...ыылыгар экономическай минимум программатынан эбиэттэри туттарбыт үлэһиттэр тардыллыах тустаахтар.

Кэлээри турар үөрэх дьыла ордук тэрээһиннээхтик саҕаланарын сааһатыгар ССКП обкомун бюрота ПССУОС-ка ЫБСЛКС обкомун, министерстволары уонна ведомстволары, «Знание» общество республикатааҕы тэрилтэтин кытта бииргэ экономиканы уонна производственнай опыты үөрэтиигэ туттуллуохтаах сүбэлээһиннэри ыытар этэрээрутар сорудахтаата. Сүбэлээһиннэри оҥорорго бороот хаһаайыстыбатын салааларын спецификата учуоттаныахтаах уонна үлэ бастыҥ ньымаларын итиэннэ саҥаны айааччылар опыттарын үөрэтиигэ бэриллэр бирээмэ элбэтиллэрэ көрүллүөхтээх. Теоретическай итиэннэ методическай матырыйааллары, көрдөрөр үөрэтэр пособиелары бэлэмнээһини тэрийиигэ, коммунистическай үлэ оскуолаларын материальнай базаларын бөҕөргөтүүгэ эмиэ элбэх дьайал ыыллара ирэйиллэр.

Коммунистическай үлэ оскуолаларын методическай өттүнэн салайыыны тупсарар сыалтан профсоюзтар уобаластааҕы уонна фабрикатааҕы-заводтааҕы комитеттарын истэринэн, общественнай саҕалааһын бэрээдэгинэн үлэлиир, методическай советтары тэрийэллэригэр ПССУОС киллэрбит этиитин обком бюрота өйөөтө. Итиэннэ методическай советтар Политическай сырдатыы Дьиэтин уонна кабинеттарын кытта ыкса сибээстээхтик үлэлиэх кэриҥнээхтэр.

МОСКВА. ССРС НХСБ территориятыгар тэриллибит «Транспортнай, тиэйэр-сүөкүүр уонна ыскылаат үлэлэригэр туттуллар тэриллэри кэдиэмсэ механизациялааһын уонна автоматизациялааһын» быыстапкатыгар 700-тэн тахса экспонат көрдөрүллүүнэ.

СНИМОККА: Кууллаах таһаҕастары тиэйэргэ уонна илдьэргэ аналлаах агрегат. Киин илии ыраахаан үлэтин солбуйуоҕа.

В. Созинов фотота. ССТА фотохроникката.

СОЦИАЛИЗМ ДОЙДУЛАРЫГАР

ПРАГА. Моравия Дукованы куоратыгар иккис атомнай электростанцияны тутуу быһаараннар. Маны Чехословакия уонна Советскай Союз специалистара холбоһон оҥоруохтара.

«Техноиромэкспорт» диэн Бүтүн Союзтааҕы холбоһук уонна «Шкода экспорт» диэн Чехословакиятааҕы тас эргиэн холбоһуктун икки ардыларыгар оҥоһуллубут сөбүлэһии быһыытынан, советскай эрүт станция быраайыатын оҥоруоҕа уонна киин идэрнэй комплексын технологическай оборудованиетын биэриэҕэ.

БЕЛГРАД. Македония куоратыгар Кавадарцига виноградыы хомуйуу үгэс буолбут бырааһынньыга буолла. Манна чугастааҕы селолар винограды үүннэрээччилэрэ уонна Югославия атын республикаларыттан ыалдьыттар кыттыыны ыллылар. Бырааһынньык кэмигэр аһыллыбыт быыстапкаҕа винограттан ылыллар араас бородууксуйалар көрдөрүллүннүлэр.

ССТА.

ПСБСКС пленума

МОСКВА. ССТА. Манна Профессиональнай союзтар Бүтүн Союзтааҕы Киин Советтарын пленума буолла. Онно маннык боппуруостар дьүүллэммиттэр: ССРС профсоюзтарын XV съеһин ыҥырар туһунан; «Социалистическай куоталаһыыны тэрийиигэ салгы тупсарар туһунан» ССКП КК уурааҕынан сибээстээн профсоюзтар сорудахтарын туһунан; ССКП XXIV съеһин уурааҕтарыгар олоҕуран промышленность, транспорт предприятиеларыгар, тутууларга уонна совхоздарга общественнай аһылыгы салгы тупсарыыга профсоюзнай тэрилтэлэр сорудахтарын туһунан.

СОВЕТСКАЙ ТУТУУ

Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын II-с сессията «Оройуон Советын депутаттарыгар киирбит накаастары олоххо киллэрэр дьаһаллар тустарынан» боппуруоһу дьүүллээһин барыта наһыын быһаарыыны ылыныа.

Капитальнай тутуу боппуруостарыгар. Алаҕар 8 кылаастаах оскуолатыгар спортзалы тутууну общественность күүһүнэн, народнай тутуу быһыытынан, саҕалааллыларыгар Бахсы нэһилиэгин Советын исполкомун уонна Карл Маркс аатынан колхоз бырабылыанньатын эбээһинэстииэ. Бахсы нэһилиэгин Толоон бөһүөлэгэр оромуону ыытыыга 20 тыһ. солкуобайы эбии биэрэригэр Суол-иис тутуутун управлениетыттан көрдөһүү оҥоруугар райсовет исполкомугар сорулунна.

Улахан Күөл, Кыллэми, Арыылаах селоларын устунан хааччыйыыны тупсарар сыалтан, күүстээх дизельнэй электростанциялары совхозка булан биэрэр дьаһаллары ылларыгар «Сельхозтехника» управляющайын депутат Шадрин А. А. сорудахтанна. Лэбийэ ферматыгар уонна Томтор детсадыгар телефон линиятын тууругун холбоһугун ыытабынай эрэһын Макаров Н. И. эбээһинэстээтэ.

Оройуон киинин маҕаһыыннарыгар, молочнай кухнятыгар, интернат-оскуола остолобуойугар үүт, сүөгэй хууруутун баар буоларын хааччыйалларыгар Чурапчы сельсоветын председателэ Попов Е. А. интернат-оскуола директорын депутат Шадрин А. С. уонна Мурун Тыымпыйа маҕаһынын кэнгэтэр, специальнай маҕаһыны оҥорор дьаһаллары ылалларыгар райпотребсоюз председателин депутат Петров И. С. уонна Чурапчы сельсоветын председателин Попов Е.А.

БЫЫБАРДААЧЧЫЛАР НАКААСТАРЫН ОЛОХХО КИЛЛЭРИЭХХЭ

кулууп тутуутун саҕалыырыгар Карл Маркс аатынан колхоз председателин депутат Лыткин В. С. сорудахтанна.

Киллэгиигэ баҕалаах тутуутун туруорсан саҕалыыларыгар совхоз директора депутат Жебсаин В. Х., интернат-оскуола маҕаһыынын тутуутун 1972 сылга бүтэрэн үлэҕэ киллэрэр дьаһалы ылларыгар райпотребсоюз бырабылыанньатын председателэ депутат Петров И. С. уонна Улахан Күөлгэ маҕаһыын тутуутун быһаарарыгар Кытаанах сельсоветын председателин Потапов Н. В. сорудахтанныллар.

«Межколхозстрой» советын председателэ Слепцов Н. В. Улахан Күөл хотонун тутуутун 1971 сыл иһинэн бүтэрэр уонна мясомолкомбинат директора Григорьев Н. П. Мырыла маслоцеҕин тутуутун түргэтэтэр дьаһалы ылыахтаахтар. Оройуоннааҕы балыыһаҕа, санаторийга, диспансерга улахан объемнаах помойнай дьааманы 1972 сылга туттарар дьаһалы ылалларыгар Чурапчы сельсоветын председателин Романов В. И. сорудахтанна.

Суол-иис, сибээс, электрическэй уот боппуруостарыгар. 1971 сыл төрдүс кварталын иһинэн Мырылаҕа 1972 сыл маҥнайгы аҥарыгар Арыылаахха (Хайахсыкка) почта отделениеларын аһарыгар сибээс оройуоннааҕы узелын начальнигын Кулагин С. И. уонна интернат-оскуола почтовой отделениетын иһинэн сберкассаны аһар дьаһаллары ылалларыгар сберкасса сэбиэдиссэйин Пестерева В. А. уонна сибээс узелын начальнигын Кулагин С. И. эбээһинэстээн быһаарыы ылынна.

ПДУ начальнига Лазарев Д. П. 1972 сылга капитальнай өрөмүөн суотугар Мырыла — Мындаҕаайы икки ардыларыгар үс муостаны туттарар дьаһалы, Эрилик Эристиин аатынан колхоз председателэ депутат Филиппов Р. А. Үөрэттэн Үрүҥ Күөлгэ сылдьар суолу оҥоттороп, Мэлдьэхсигэ Улахан Эбэ селотугар телефон линиятын таттарар дьаһалы ылыахтаахтар. Суол оҥоһуутугар, быстахтан телефону киллэрэр дьаһалы ылларыгар Карл Маркс аатынан колхоз председателин депутат Лыткин В. С. уонна Кытаанах отделениетыгар сиэгэ радиостанциянан хааччыйар дьаһалы ылларыгар совхоз директорын депутат Жебсаин В. Х. сорудахтаата.

Чычантах Чыаппараҕа, Толоонҥо уонна Чурапчыттан Сылаҥҥа, Кытаанахха үрдүк күрүүлээх электролиния тутуутун быраайыактатар, тутуутун саҕалатар дьаһалы ылларыгар райсовет исполкомун председателин депутат Вурнашев Р. Р. сорудахтанна.

Үөрэх, культура, доруобуйа харыстабылын боппуруостарыгар. Толоон (Бахсы), Улахан Күөл (Сылаҥ) оскуолаларын оччулары налан хааллараргэ. Дириҥ орто оскуолатыгар кыһэҥи оскуола кылаастарын аһар дьаһаллары ылларыгар үөрэх оройуоннааҕы салаатын сэбиэдиссэйин депутат Филиппов А. Е. уонна 1972 сылтан Алаҕар 8 кылаастаах оскуолатын орто оскуолаҕа уларытан тэрийэргэ Үөрэх министерствотыттан көрдөһөргө туруорсаларыгар райсовет исполкомун сорудахтыырга.

Хадаар детсадын өлбүөрүт оҥоруугар, Үрүҥ Күөл селотугар баанньыгы үлэлэтиигэ дьаһалы ылалларыгар Хадаар сельсоветын исполкомун председателин Собакин Н. Я., учаастак сэбиэдиссэйин Марьяхов М. М. уонна 1972 сылга интернат-оскуола детсадын 50 миэстэлээх деткомбинат оҥорорго нархозпылааныгар киллэрэргэ райплан председателэ депутат Эверстов Н. Е. уонна деткомбинаты аһыыга дьиэтин боппуруоһун быһаарарыгар интернат-оскуола директорын депутат Шадрин А. С. эбээһинэстээнэ.

Сессия 1972 сылга капитальнай өрөмүөн суотугар Мугудай, Кытаанах участковай балыыһаларыгар уулан итиилэр системаларын киллэрэр дьаһалы ылалларыгар Калинин аатынан колхоз председателин депутат Дьячковскай Н. П., совхоз директорын депутат Жебсаин В. Х., эмп оройуонугар сорудахтанна.

Үөрэх кулуубун кадрынан хааччыйар дьаһалы ылларыгар культура отделын сэбиэдиссэйин Сивцев А. А. эбээһинэстээнэ.

Тыа хаһаайыстыбатын боппуруостарыгар. Нямаара, Танда, Түөйэ урэхтэрин салгыы оҥотторор дьаһалы ылалларыгар тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига депутат Сергеев С. И. уонна совхоз директора депутат Жебсаин В. Х. сорудах оҥоһулунна.

Эрилик Эристиин аатынан колхозка хортуоппуй олордуутун, көрүүтүн-харыйыытын уонна хостооһунун толору механизациялыыр дьаһаллары колхоз председателэ депутат Филиппов Р. А., кылаабынай агроном депутат Матвеева М. И. ылыахтаахтар.

1972 сылга Карл Маркс аатынан колхоз сүөһүнү искусственнай буоһатыыга толору киирэригэр дьаһаллары ылалларыгар колхоз председателэ депутат Лыткин В. С. уонна госплеменстанция дирекциата эбээһинэстэннилэр.

Райсовет сессията накаас быһыытынан киирбит маннык этиилэри аккаастыырга быһаарда:

Мырыла селотугар кулууп тутуутун документацията, бэлэмнэччигэ суоҕунан; Арыылаах селотугар (Халахсыт) сир анныттан ууну ылан иһиннэн хаана да былааныгар киирбэтэҕинэн уонна үбүлээһин көрүллүбэтэҕинэн; Чурапчы орто оскуолатын территориятыгар бүтүннүүтүн өлбүөрдааһын наадата суоҕунан; туберкулез сер тутуутун үбэ бэриллибэтэҕинэн, документацията суоҕунан; санаторий уонна туберкулез тер территорияларыгар уопсай дьиэ тутуута бэриллибэтэҕинэн, оһуобай наада суоҕунан; Эрилик Эристиин аатынан колхоз хаппыыстата үүннэриллэ былаан суоҕунан, Чакырга тутуутун колхоз тутар былааныгар суоҕунан уонна интернат-оскуола территориятыгар деткомбинат тутуута бэриллибэтэҕинэн.

Саҥа кэрдиис кэмнэ

Бу ахсынньы 23 күнүгэр 1917 сылдаахха, өссө Советскай государствоҕо үлэ-хамнас ыйыы иитэ суох туоба олигинэ буолуталыыр. Народнай Комиссардар Советтарын Бэрэссэдээтэлэ В. И. Ленин хас да күн усталыы ыалдьан, төрүччүтүн аналлаах быһаарыллыбатаҕын ыйынан, Арассыыр түүннэри-күнүстэри эрэлтэни ситэ толорон сирдьыта улаханнык илистибэтэ.

Ильич бизнес күн устата эрэ сынньаммата. Оттон баран Владимир Ильич итэ бизнес күнүн устатыгар революция сыалаах төрөөн турар боппуруостарынан хас да мэтэрийээлии.

БЭСИЭДЭ

ол иһигэр «Куоталаһыыны хайдах эрэйэллээбит» диэн аатырбыт ыстатыйатыгар сүрүннүүта.

Модуйуоҥнэр куоталаһыыларга саҥа олоҕу тутууга маасса ойдоох-санаатынан кыттыыта — дьэ маныаха көрбүтэ үлүү сирдэит социалистическай тутул тулхадыһар күүһүн. Итинни олох бэйэтэ, биһиги государствобыт барыта историятыгар биһэргэттэ.

Ол иһин партия, биһиги барыбыт, советскай дьоҥнор, социалистическай куоталаһыыны тэрийии бастакы уруулугар В. И. Ленин турбута диэн киэн туттан этэбит.

ССКП XXIV съезһин мэниктэрэ социалистическай куоталаһыы киэҥ көлөһүнэхтэх тэлийдэ. Съезд быһаарыыларын IX-с пятилетка сорудахтарын ситиһиилээхтик толорууга советскай дьоҥу ороҥ күүртүлэр.

Итинник соҕотоҕо биир да коллектив холобура туоһулуурун сөп. Холобурга Лиҥэчей аатынан Москватааҕы автозаводтаах коллективтыын ылыахпыт. Өскөтүн бу завод былааны таһыгар онорон таһаарбыт грузовой массыыналарга кэмнэлэтэр буоллар 20 километр сирдэнийэ этэ. Завод 7 ыйга сорудаҕы таһынан 1200 автомобилы оҥорда. Иҥнибэ былааны таһынан оҥоһуллубут 2000 холодильнигы уонна автомобильса анаан 2 мөлүйүөн солкуобайдаах саппаас таһыы оҥорбутун эбиэххэ сөп.

Манна завод коллектива үлэ оҥорон таһаарыытын 1 бырыһыан үрдэтэҕинэ 8 мөлүйүөн солкуобайдаах эбии бородууксуйа оҥоһулларын хас биирдии рабочай билэр.

Аасыыт сылы ыытта тэҥнэтэххэ завод коллектива үлэ оҥорон таһаарыытын 9 бырыһыан үрдэттэ. Итэ ситиһиилэр барыта социалистическай куоталаһыны хаһыытыгар биһиллиннилэр.

Ол гынан баран биһиги, советскай дьоҥнор, ситиһиллибэтиҥин тохтоон хаалыахпыт сөп дуо? Социалистическай куоталаһыы тупсарыыны эрэйэр дуо? Сотрудничаҕыта бэчээккэ тахсыбыт ССКП КК уураахха чуолкайдатан биһиги боппуруостарга биһиги көрүүлэрбит болҕомтотун тардар. Бу быһаарыыларга ономуох социалистическай куоталаһыы ССКП XXIV съезһинэн оҥоһуллубут партия экономическай курсун ыытта ыйса сибээстэһэр буолар.

Билиҥҥи научнай-техническэй революция усулуобуйаларыгар куоталаһыы иҥэ хоһоонноох кэҥиир. Социалистическай куоталаһыы биһиги экономикабыт сайдыытыгар, үлэһиттэри иитиигэ адьас саҥа оруолу толорор аналлаах. Киин сүрүн хайысхата — барыбыт сэтүүнүн производство кэдьүүһүн, үлэ оҥорон таһаарыытын үрдэтиигэ, технической прогресы түргэтэтиигэ советскай дьоҥнор дьулуурдарын түмүү. Хас биирдии үлэһит коллективка күннэтэ үлэҕэ дьулуур быһыыта-майгата, технической уонна научнай консерватизмга, бэрт сарсҥэ тэпсэҥнээһиҥнэргэ тулуйуллубат быһыы баар буодарын партия модьуйар.

Куоталаһыы — үлэ дьоҥун тыыннаах, айар дьыалалара. Бу патриотическай хамсааһыҥҥа формализм элэмэҥнэрэ, араас бүрүкүрэппэтии токурутуулар сорунуллаахтык туораттыллыыларын партия модьуйар. Социалистическай куоталаһыыга дуоҕабардаах сабалаһыынары сайыннарыахха, киин араас формаларын — бинригидээн уонна коллективнай айар быланнары оҥоруунү, идэлэринэн үлэҕэ күрэхтэһиини, мастарыстыбаҥ көнкурстарын киэҥник туһаныахха. Дьоҥу коммунизм үрдүк моральнай принциптэрин тыыныгар иитиигэ социалистическай куоталаһыы суолтата улахан.

Социалистическай куоталаһыыны тэрийии бары үлэтигэр компаһынат киин ленинскэй принциптэрэ: куоталаһыы түмүктэрин ыйыппыннэрии, тэҥнээһин буоладдар.

И. АРТЕМОВ,
ССТА ырытаччыта.

КОМИ АССР. Печорскай киин оройуоннарга балыыһатын үлэһиттэрэ авиацыа оҥотуҥун туһанан геологтарга, табаһыттарга, бултуулартарга эмиэн көмөҥү оҥоро тэлэйэллэр.

СИНИМОККА: Печорскайдааҕы балыыһа врача Раиса Рочева (хаҥас) уонна медсестра Вера Рочева табаһыттартан төннөн кэлэллэр.

Г. Пеженин фотота. ССТА фотохроникаҕа.

ССТА уонна ВСА БИЛЛЭРЭЭЛЛЭР ...

Советскай инициативаҕа үрдүк сыанабыл

НЬЮ-ЙОРК. Холбоһуктаах Нациялар Тэрилтэлэрин Генеральнай секретара У Тан сэбилэнии эйиигэ бүтүө аан дойдутаабы конференцияны ыҥырар туһунан Советскай Союз этиитин үрдүктүк сыаналаата. Мин советскай этиини эҕэрдэлиибин, диэтэ У Тан, бу этиигэ кэккэ саҥа чахчылар баалларын. Онон мин эрэҕэбин бу этиини Генеральнай Ассамблея сессията улахан болҕомтолоохтук дьүүллэһиэҕэ диэн.

□

Москва — Олимпийскай кандидат

Балаҕан ыйын 14 күнүгэр ССРС Олимпийскай комитета бэйэтин мунньаҕар Москва Советын исполкома 1980 сылааҕы XXII-с сайыҥҥы Олимпийскай оонньууларын ыытарга Москва кандидатуратын туруорар туһунан этиитин ылбыта.

ССТА.

Бөҕүөлэктэрбитин тупсарыаҕыҥ!

ЫРААҺЫРДЫЫ УОННА КӨҔӨРДҮҮ НЭДИЭЛЭТЭ

Чурапчы сельскэй Советтын ыкыс сессиятын быһаарыыларынан олоҕуран, оройуон киинигэр ырааһырдыгы уонна көҕөрдүү ударнай недиэлэтэ балаҕан ыйын 20—26 күннэригэр бэлэмнэллэр. Бииргии коллективтэрынан цехтыын үлэлэри ыытыы былаан-санар.

Райпотребсоюз уонна сэлэһэ коллективтара Октябрьскай уулуссаҕа универмаҕтан хаһаайыстыбаннай маҕаһыынга уонна Карл Маркс уулуссаҕа универмаҕтан Ленин уулуссаҕа диэри уулуссалар икки оттүлэригэр мас олордуутун уонна бэйэлэрин объектарын территорияларыгар ырааһырдыгыны ыыталлар.

Сибээс үлэһиттэрин коллектива Октябрьскай уулуссаҕа эргэ площадтан Карл Маркс уулуссаҕа диэри, райсовет коллектива Ленин уулуссаҕа Ленин площадыттан Карл Маркс уулуссаҕа диэри уулуссалар икки оттүлэригэр мас олордуутун ыыталлар. Ороҥуоннаҕы балыыһа, санэпидстанция коллективтара мас олордуутун бэйэлэрин объектарыгар территориятыгар уонна балыыһа алаһыгар икки-үс этэҕэстэх дьиэлэр тастарыгар уонна утары уулуссаларга ыыталлар. Ветстанция, ветбаклаборатория коллективтара мас олордуутун бэйэлэрин территорияларыгар уонна утары уулуссаларга ыыталлар. Тутуу участатын коллектива деткомбинат территориятыгар мас олордор уонна штакетниктары оҥорор.

Бу тэрилтэлэр транспорынан бэйэлэрин бэйэлэрэ көрүҥэллиэ.

Партия райкомун коллектива Ленин уулуссаҕа 2 №-дээх детсадтан балыыһа алаһыгар диэри уулусса икки оттүгэр мас олордор. Транспорынан «Межколхозстрой» хааччыйар, Милиция, сарсуд, прокуратура коллективтара мас олордуутун бэйэлэрин территорияларыгар уонна утары уулуссаларга ыыталлар. Лесхоз коллектива бэйэтин территориятыгар уонна утары уулуссаларга мас олордор. Транспорынан тутуу участатага хааччыйар.

«Сельхозтехника», редакция, типография коллективтара мас олордуутун «Сельхозтехника» маҕаһыынын таһыгар, П. Алексеев, Карл Маркс уулуссаларга уулуссалар икки оттүлэригэр, Комаров уулуссаҕа сыыр үрдүттэн бүтүөр диэри ыыталлар уонна штакетниктары өрөмүэнньүүлэр. Транспорынан «Сельхозтехника» хааччыйар.

Промкомбинат коллектива бэйэтин территориятыгар, Северная уулусса икки оттүгэр мас олордор. Штакетниктары оҥорор. Мясомолкомбинат уонна интернат-оскуола коллективтарын бэйэлэрин территорияларыгар мас олордоллор. Коммунальнай хоҥуоҕа коллектива Октябрьскай уулуссаҕа алаастан Сима Сергеев уулуссаҕа диэрь икки оттүгэр уонна бэйэтин территориятыгар мас олордуутун ыытар, тротуардары, штакетниктары оҥорон, ороҥуоннуур. Бу тэрилтэлэр транспорынан бэйэлэрэ хааччыллаллар.

Орто уонна аҕыс кылаастаах оскуолалар коллективтара бэйэлэрин территорияларыгар уонна физзал тэһиэр, Ленин уулуссаҕа, Карл Маркс уулуссаттан коҥүскэ диэри уулусса икки оттүгэр мас олордоллор. Транспорынан «Сельхозтехника» хааччыйар уонна «Межколхозстрой» икки самосвалы биэрэр. Бытовой комбинат коллектива бэйэтин территориятыгар уонна утары уулуссаларга, военкомат коллектива бэйэтин территориятыгар мас олордоллор.

ПДУ, ДЭУ, аэропорт, метеостанция коллективтара бэйэлэрин территорияларыгар мас олордоллор. Туббольница, диспансер коллективтара омоҕ бэйэлэрин территорияларыгар мас олордуутун ыыталлар. Транспорынан райбольница хааччыйар. «Межколхозстрой» коллектива бэйэтин территориятыгар мас олордор.

Чурапчы сельсоветын тупсарын оҥорууга бастайааннай комиссията.

СНИМОККА: учуутал, коммунист Аннисья Васильевна Латышева. Кини Герцен аатынан педагогическай институту бүтэрбитэ. Нарьян-Мар (Архангельскай уобалас) интернат-оскуолатыгар математиканы уонтан тахса сыл устата үөрэтэр. Оҕолор бу предмеҥи биллиилэрэ олус үчүгэй.

С. Губскай фотота. ССТА фотохроникаҕа.

Көмөлөрүн иһин махтанабыт

ААБААЧЧЫЛАР СУРУКТАРЫТТАН

Үөрэнээччилэр сайыннары сылдьалларыгар көмөлөр общественнай туһалдьах үлэҕэ дьарыктаналлар, бэйэлэрин өйдөспүттэригэр, бригаадаларыгар көмөлөһөллөр үтүө үгэстээхтэр. Совхоз Кытаанахтааҕы отделениетын Арыылаахтааҕы сиргэзээччитэр олохтоох оскуола 6—9 кылаастарын үөрэнээччилэрэ Маша Потапова, Шура Сыромятникова, Зина, Аня, Даша Барашковалар, Неля Барахсанова, Шура Парфеновна, Марфуша Беляевалар бэйэлэ сайын ыанньыксыттарыгар солбуйан үлэлэтиллэр.

Бригаэдэ оттообтун үлэлэрэ сүрүү күүһүнэн эрэкэ оҕолор буолаллар. Чураҥы оҕуруо оскуолатын үөрэнээччилэрэ Андрей Кайкенкин, Вася Гоголев, Коля Попов үтөөбүт сезона сабалаҥыаҕыттыы хонуутааҕы отууларга хоно сылдьан атырдьах ыйын 25 күнүгэр диэри үтүө суобастаахтык үлэлээн, рабочайдар махталларын ылбыллар. Биовгээдэ салалтата уонна бары үлэһиттэрэ бэйэлэрин жирэкэй көмөлөөччүлэригэр барҕа-барыыба тылларын тэҥэрдэллэр.

Н. ОКОНЕШНИКОВ
бригаэдынар,
Е. СЫРОМЯТНИКОВ,
рабочай.

ОТОНУ УОННА ТЭЛЛЭЙИ ТУТТАРЫҤ

Бу күннэргэ ороһуон соҕотуоһалыыр уонна эргиэн тэрилтэлэрэ кэһиллэҥнээттэн отону, тэллэйи туталлаҕ. Онон эргиэн үлэһиттэрэ ороһуон кэнниҥ уонна бары гэһиллэнэтэр олохтоохтоору ортотугар тэрийэр үлэни күүһүрдүөх тустаахтар. Тэллэй сорудаһын саарданан туо-туһунан туһанымахтаах уонна сорудаҕын көрөн килограммнаа 60 харчыттан 1 сэлк. 20 харчыга диэри, оттон эрэ—70 харчыга тутуллар.

Соҕотуоһна уонна эргиэн үлэһиттэрэ, хас биирдии ороһдавецтар бу үлэҕэ субу күннэртэн дьарыктаналлара наада. Отону, тэллэйи соҕотуоҕалааһынга кэһиллэҥнээ ортотугар эйдэтүү үлэни ыытыахха. Дьиэ хаһаайкаларыгар тэллэйи туубуурга сөптөөх пыыһы-кэрдиини, субуларын биэриэххэ. Маҥнайга оскуола оҕолорун күүһүн эрийэ табатуһаныахха. Оттоохтоох оскуолалар администрациялара, ыҥырастар салайааччыларын кытта эргиэн тэрилтэлэрэ икки сибээһи тутуһуохтахтар. Наада тубалтатыллар сельсоллар салалталара оскуола сылдьоруоҕа транспордыын да хааччыйыахтарын сөп.

Онон эһиилгэ, ороһуон кэнниҥ, кэһиллэҥнээтэн олохтоохтору, бары оскуолалар үөрэнээччилэрин, сир дьиэлэрин соҕотуоһналаабыт бу кэрэгэр активнай кыттыыны ылыҥыларыгар ыҥырабыт!

И. ДЕГТЯРЕВ,
тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын соҕотуоһкалаабыт уонна хааччыстыбаҕа инспектора.

КҮНДҮ ААБААЧЧЫ!

«САҤА ОЛОХ»

хаһыакка сууттардыҥ дуо?

Сууттуу сыаната биир сылга 3 солк 12 харчы.

Күнду аабааччылар!

1972 сыллаах периодическай бэчээккэ сурутуу балаҕан ыйын 1 күнүттэн саҕаланна.

Сууттууну бэчээт общественнай тарҕатаччылара, „Союзпечать" агентствота уонна сибээс отделениелара ыыталлар.

КҮНДҮ ААБААЧЧЫЛАР, олохтоох, киин, республикатаабы уонна кыраныысса таһынаабы хаһыаттарга, сурунаалларга суруттарарга тиэтэйиҥ!

БЭЧЭЭТИ—МААССАБА

Тыа сирин үлэһиттэрин хаһыата

Хас күн ахсын дотациялаах массыыналар «Сельская жизнь» хаһыат 7 милүүнэ сэриэ экземплярын тарааһыттар. Суоттаабын көдьүүстээх, хаһыат хас биирдии ыҥырарын ортотуунан түөрт киһи аҕыйах. Ол аата «Сельская жизнь» хаһыат 30 милүүнэ чэриэ аайы аахааччылаах буолан тахсар.

Советскай дэриэбинэ үлэһиттэрин хаһыата 1918 сылдьаах кулун тутар 27 күнүттэн тахсан барбыт «Бедота» диэн лениискай хаһыаттан төрүттэммитэ. Итэҕэһэ 1931 сылдьах олунньутуттан «Социалистическое земледелие» хаһыаттыын холбоһуута уонна аата саҥа аатынан 1953 сылдьаахха диэри тахсыбыта. Онон кэлин «Сельское хозяйство» диэн үлэрытан аатламмыта.

1960 сылдьах кулун тутар 27 күнүттэн ССРС Тыатын хаһаайыстыбатын министерствотун уонна тыа хаһаайыстыбатын итэҕэһэ соҕотуоһка үлэһиттэрин профсоюзун КК органнара «Сельское хозяйство» хаһыат ССКП КК уурааҕынан партия Киин Комитетын массабай политическай хайдыһыгар уларыгын тэриллибита уонна «Сельская жизнь» диэн аатталар буолбута.

Биллиэнэ бириэмэҕэ хаһыат кылаабынай ыыппыһыттыы советскай дэриэбинэ үлэһиттэрин күүстэрин-күдэхтэрин тохсус биэс сылдьах бэлэмнээһин ССКП XXIV съезтин уураахтарын ситиһиннэрэхтии толоруугa түмэ тардыы дьыалатгар уурар. Кини бастакааннай рубрикаларыттан буолуктаах «Пятилетка—милүүнэлэр дьыалалара», «Сир оҕонньуттарын үрдүк культуранан», «Сири мелиорациялааһын программата олоххо киирэр», «Тыа сирин техническэй сэдэхтэһэ», «Кэмчилээһин уонна хаҥыстааһын иһин», «Наука—производствоҕа», «Ученайдар лабораторияларыттан, опытнай хонуулартан» уэ.д.а. үгүстэр.

Ордук тиэрэн туэҕэр төгөлөргө хаһыат «Бастыҥ опыт страницаларa» диэн аатталлаах балаһалары биэрэллэр.

Биһиги Иһэ дойдубут уһаара-кэйэҕэ биллибэт сиэнэ пэнээх. Кини хас сиэҥэни тыа хаһаайыстыбатыгар донгта бэйэтэ туспа уратыларданах. Оттуу учуоттаан, хаһыат улэрыгa сылдьар зэччэлэй страницалары бэчээттиир. Араас уобаластар уонна республикалар аахааччылара биир күн чопчу тустаах айылаа-сиинатэрсэй зонаҕa ордук интэриэһэ, тэрдар матырыйаэлэлэрдээх хаһыаты ыыталлар. Ол бастыҥ опыты, наука ситиһиилэрин ордук чопчу сыаллаахтык пропагандалыыр кыаҕы биэрэр.

Бэйэтин аахааччыларын үрдүк көрдөбүллэрин ордук толору хааччыйар туһугар редакция хаһыакка сурутаааччыларын кытта куруутун сибээстэһэр. Аахааччы сүбэтэ-аматын учуоттаан хаһыаты ордук интэриэһинэй оҥорорго туһаныллар. Сыл ахсын бэчээккэ сурутуу хампаанньатын тумугүнэн «Сельская жизнь» редакцията бэчээт бастыҥ тарҕатаччыларын көҥүллүүр дьаһаллары ылар. «Тыа сиригэр бэчээти бастыҥ тарҕатаччыга» диэн значогунан тыһыынчанан кини сабараадаланна. «Сельская жизнь» уонна ССРС Сибээһин министерствотын этиҥ киллэриилэринэн «Союзпечать», почта органнарыгар үгүс үлэһиттэр, бэчээти общественнай тарҕатаччылар НХСҮ кыттыылаахтарынан бигэргэтиллибиттэр, кинилэртэн бэрт элбэх киһи быыстадка медалларынан сабараадаланнылар. «Союзпечать» уонна почта 70 предприятиелларыгар дипломнар туттарыллыбыттар.

«Сельская жизнь» хаһыакка 1972 сылга сууттарааччы саҕаланна. Баһаалыста, суруттараргытын умнуҥуҥ!

И. КРАВЧЕНКО,
«Правда» издательствотын инспектора.

Тюменьскай уобалас уулларыгар балыктааһын ыытыллар. Об өрүскэ уонна кини салаалларыгар 35 тыһыынча центнер балык бултаныа.

СНИМОККА: Балыксыттар өдтөм балыгы булгабыттарын көрөҕүт.

И. Сапожниковтан фототэ.
ССТА фотохроникатэ.

СӨБӨ СУОХ БЫҺЫЫ

Атырдьах ыйын 5 күнүгэр бөргээбитэ. Кэлин ыһаллыбыт Чураҥчыга бэрэбиэркэҕэ киирээри, врачтыгтан направление көрдөөбүппүн. Буолумматаҕа. Иннэ гытан бюллетеммыт түннүтүнэн бэйэм киирбитим. Чураҥчыга хирург приемугар сылдьыбыттарын сиэдэрэй түһэрбиттэрэ. Ол көрдөрүүтүнэн уиэ сымыыт хомурҕаныын уиуоҕа тэстүбүт этэ. Хирург дойдубар тахсан сылгыны эмтэтэрбэр уонна бюллетеммын уһаттарарбар эппитэ.

Роберт Яковлевичка алгыстуһунан эппиэттэр: «эриэгиллэбитыҥ буолуо, уһаппаппын, үдаппаппын», —диэбитэ. Аны олох сымыйанты «атырдьах ыйын 14 күнүгэр арыгылаан ремонна кэстэ» диэн бюллетеммар суруйбутэ. Онтон кыһыйан, балыһа үлэһиттэрэ баалларынан, сэйэтэ көрөн олордоҕуна, бюллетеммын хайыта тыһыылыбыт. Кэлин үгүс эмиэритиһы, кэмсэтиһии кэнниттэн, эмиэ онтук бюллетеэһы бизрбитэ. Итэ тутуһуллар элбэх оҕолоох киһи мүгэр элбэх оҕолоох киһи оболовоммун үлэтиир кыаҕа суох буолан барамныы, атырдьах ыйын 5 күнүттэн балаҕан ыйыс 1 күнүгэр диэри бюллетеннаан түһэрбиттэ онуоҕар, хамнаһа суох хаалбыт.

Итэ төһө сэттээбүй? Тыһаанньаах тэрилтэлэр сһоллоон олордбут кэмнэр бюллетеммын хаһдах түһэлгэтаахпын ыйан биэралларигэр баҕарабын.

П. КОРКИН,
совхоз рабочайа.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

БИЛЛЭРИИ

Афанасьев Гаврил Егорович аатыгар бириллибит 000382 №-дээх бэлиэлээх диис сүппүтүнэн, дьиэгэ суоҕунан ааҕыллар.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чураҥчы сэлиэнньэтэ. Карл Маркс уулуссата 12 №-рэ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОННАРА: редактор—0-89, тыа хаһаайыстыбатын уонна культура, олэх дьаһах отделлара—0-90, уопсай отдел—0-91, типография—0-91.

Редакцияҕа ыытар сурукка аадырыһы, араспаанньаны, аатты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.